

มุมมองของผู้กระทำละเมิด ประชาชน และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย
ต่อปัญหาการสงวนพื้นที่ริมถนนสาธารณะและการประกอบกิจการส่วนตัว
รुक้าทางเท้าสาธารณะ: กรณีศึกษาในพื้นที่เขตเทศบาลนครขอนแก่น
Perspectives of Offenders, Citizens, and Law Enforcement Officials
Toward the Problems of Public Roadside Preservation and Private
Business Encroachment on Public Sidewalks: A Case Study of
The Khon Kaen Municipality

นภัสกร สิทธิโชค¹, พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์²

Napatsakorn Sittichock¹, Peerasit Kamnuasilpa²

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : popnapatsakorn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้นำเสนอผลการศึกษามุมมองของผู้กระทำละเมิด ประชาชน และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ต่อปัญหาการสงวนพื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะในพื้นที่เขตเทศบาลนครขอนแก่น และกลไกการจัดการปัญหาข้างต้นของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 3 กลุ่ม อันประกอบด้วย ผู้กระทำละเมิด ประชาชน และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ถูกนำไปวิเคราะห์และรายงานผลเชิงเนื้อหาสาระ ผลการศึกษพบว่า ปฏิสัมพันธ์ของการขาดความตระหนักถึงสิทธิและบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย รวมทั้งการขาดความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้กระทำละเมิด การขาดความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในฐานะพลเมืองของประเทศ และการขาดความตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานของรัฐ ทั้งหมดรวมกันเป็นสาเหตุหลักของการละเมิดพื้นที่ริมถนน

---

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² Graduate Student in Public Administration, College of Local Administration, KhonKaen University, Thailand.

² วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² College of Local Administration, KhonKaen University, Thailand.

* ได้รับบทความ: 7 ตุลาคม 2562; แก้ไขบทความ: 22 ตุลาคม 2562; ตอรับการตีพิมพ์: 22 ตุลาคม 2562

Received: October 7, 2019; Revised: October 22, 2019; Accepted: October 22, 2019

และทางเท้าสาธารณะ ส่งผลให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนต้องกลายเป็นผู้เคราะห์ร้ายที่ต้องรับกรรมจากการกระทำละเมิดในข้างต้น

คำสำคัญ : 1. มุมมองของประชาชน 2. เจ้าพนักงานของรัฐ 3. การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย 4. ถนนและทางเท้าสาธารณะ

ABSTRACT

This research article had the objective to study perspectives of offenders, citizens, and law enforcement officials toward the problems of public roadside preservation and private business encroachment on public sidewalks by conducting a case study of the Khon Kaen Municipality. This study also examined preliminary solutions to the problems of the related entities. Data were collected by in-depth interviews from three groups of respondents: Offenders, citizens, and law enforcement personnel. The data from the interviews were processed using content analysis. This study found that there was a general lack of understanding of rights and responsibilities of each group, including a lack of social consciousness of the offenders, a lack of concern about the rights and responsibilities of individuals as citizens, and a lack of concern and motivation of law enforcement personnel to ensure compliance with the laws. Taken together, these deficiencies all contribute encroachment on public sidewalks and roadways by private business, resulting in harm to the public.

Keywords : 1. View of the Population 2. State Employees 3. Abiding by the Law 4. Public Sidewalks

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะ โดยการใช้วัสดุต่างๆ ตั้งวางริมถนนเพื่อสงวนพื้นที่ในการจอดรถ และการประกอบกิจการส่วนตัวรุกล้ำทางเท้าสาธารณะ เป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 114 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 19 ตามลำดับ เป็นเหตุให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนต้องใช้เวลาในการวนหาที่จอดรถเพิ่มขึ้น หรือประสบกับความยากลำบากและอันตรายในการใช้ทางเท้า ทั้งนี้การละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าในข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงการกระทำอันละเมิดต่อกฎหมายของประชาชน และการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย

ปรากฏการณ์การละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าในข้างต้น มีผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้กระทำละเมิด ประชาชน และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ ฝ่ายผู้กระทำละเมิดใช้สิทธิเกินส่วน ด้วยการใช้นถนนหรือทางเท้าสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือตอบสนองกิจการส่วนตัว

อาทิ การตั้งวางเก้าอี้พลาสติก กรวย หรือสิ่งของอื่นๆ ริมนถนน เพื่อการสงวนพื้นที่เพื่อการจอดรถส่วนตัว หรือการตั้งร้านค้า โต๊ะ หรือสิ่งของอื่นๆ รุกล้ำทางเท้า สะท้อนให้เห็นถึงการใช้นถนนและทางเท้าสาธารณะ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อส่วนรวม อันเป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวัน เนื่องจากไม่สามารถใช้นถนนและทางเท้าในการสัญจรตามปกติได้ ซึ่งให้เห็นว่า ผู้กระทำละเมิดไม่เคารพ สิทธิในการใช้นถนนและทางเท้าของผู้อื่น และไม่คำนึงว่าการกระทำของตนส่งผลกระทบต่อผู้อื่นมากน้อย เพียงใด ซึ่งผลงานวิจัยที่ผ่านมา อธิบายว่า การใช้สิทธิใดที่ตนมีอยู่ จนเกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้อื่นที่มีอยู่ ร่วมกันกับตน การใช้สิทธิดังกล่าว เป็นการใช้นสิทธิเกินส่วน (Abuse of Rights) (สุภิตย์ เกลี้ยงสง, 2551 : 1) ดังนั้น เมื่อผู้กระทำละเมิดตั้งวางสิ่งของกีดขวางถนนและทางเท้า จนส่งผลให้ผู้อื่นไม่สามารถใช้นถนนและ ทางเท้าตามปกติได้ การใช้สิทธิดังกล่าว จึงเป็นการใช้นสิทธิเกินส่วน และเกรียงไกร เจียรประดิษฐ์ (2557 : 72) อธิบายว่า การใช้บริการสาธารณะของรัฐ ไม่ได้มีค่าใช้จ่ายในรูปของตัวเงิน แต่อยู่ในรูปของการปฏิบัติ ตามกฎหมายและเคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้บริการสาธารณะ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือเคารพสิทธิ ของผู้อื่นในการใช้บริการสาธารณะ เป็นการกระทำของกาดักสังคม (Free rider) ดังนั้น เมื่อการละเมิด พื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะ เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น การกระทำ ดังกล่าวจึงเป็นการกระทำของกาดักสังคม และมีสาเหตุของการกระทำมาจากการขาดจิตสาธารณะ ซึ่ง มาลินี นุ่มเงิน (2552 : 165-168) ได้อธิบายว่า ปัญหาพฤติกรรมการรุกล้ำพื้นที่ส่วนกลางของผู้ที่อยู่อาศัย ในหมู่บ้านจัดสรร อาทิ การใช้พื้นที่บริเวณทางสาธารณะในการตั้งร้านค้าหรือการเปิดอู่ซ่อมรถ หรือการนำ อีฐบล็อกมาวางกั้นเขตเพื่อสงวนพื้นที่ในการจอดรถบนสโม่หรือสวนสาธารณะ เป็นการแสดงความเป็น เจ้าของที่ชัดเจน จะลดลงได้ หากประชาชนมีจิตสาธารณะ (Public mind) เพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่า สาเหตุ ของปัญหาการรุกล้ำพื้นที่ส่วนกลาง คือ การขาดจิตสาธารณะ ดังนั้น เมื่อการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้า เป็นปัญหาการรุกล้ำพื้นที่ส่วนกลางลักษณะหนึ่ง ย่อมมีสาเหตุมาจากการขาดจิตสาธารณะเช่นกัน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ดังกล่าวฝ่ายถัดมา คือ ประชาชน เมื่อประชาชนพบเห็นการ ละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้า กลับนิ่งเฉย ไม่ทำการแจ้งหรือร้องเรียนปัญหาต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ เป็นเหตุให้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร เจียรประดิษฐ์ (2557 : 73) ที่อธิบายว่า ด้วยบุคลิกของคนไทยที่ไม่ชอบการเผชิญหน้า เมื่อพบการละเมิดสิทธิ เกิดขึ้น ตนมักจะนิ่งเฉย เนื่องจากประชาชนผู้ถูกละเมิดมองว่าการถูกละเมิดสิทธิเป็นเรื่องเล็กน้อย พฤติกรรมนิ่งเฉยของประชาชน สะท้อนให้เห็นถึงความขาดความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นในสังคม อีกทั้งนายหัตสวุฒิ วิจิตวิริยกุล ประธานศาลปกครองสูงสุด กล่าวว่า ตลอดระยะเวลาเกือบสองทศวรรษที่ ผ่านมา หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นมีอัตราชนะคดีพิพาททางปกครองสูงกว่าประชาชน (กรุงเทพธุรกิจ, 2556 : 1) ส่งผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นว่า การฟ้องร้องนั้นไม่สามารถบรรเทาความ เดือดร้อนและให้ความเป็นธรรมแก่ตนได้ จึงเพิกเฉยที่จะดำเนินการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐหรือราชการ ส่วนท้องถิ่นต่อศาลปกครอง แสดงให้เห็นว่า การกระทำของประชาชนผู้ถูกละเมิด มีส่วนสนับสนุน ให้ปรากฏการณ์การละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าในข้างต้นยังคงอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากการเพิกเฉยของประชาชนจะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ปรากฏการณ์ดังกล่าวยังคงอยู่แล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย อันได้แก่ เจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงาน

เทศกิจ ยังมีส่วนสนับสนุนให้สามารถพบเห็นการละเมิดดังกล่าวเช่นกัน กล่าวคือ เมื่อเจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงานเทศกิจ ได้รับอำนาจตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ มาตรา 114 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดฯ มาตรา 19 ตามลำดับ จึงมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลพื้นที่ริมถนนและทางเท้า เพื่อให้การใช้พื้นที่เหล่านี้เป็นด้วยความสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม (กิตติมา รัชนิกรณ์, 2553 : 48) อย่างไรก็ตาม ยังพบเห็นการบังคับใช้กฎหมายที่หย่อนยานของเจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงานเทศกิจ เช่น เจ้าพนักงานฯ เพิกเฉยหรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเหตุให้ผู้กระทำละเมิดเลื้อยกลับไปกระทำผิดซ้ำ การกระทำของเจ้าพนักงานฯ ในช่วงต้น สะท้อนให้เห็นถึงการขาดธรรมาภิบาลในการบังคับใช้กฎหมาย (ทศพล ทรรศนกุลพันธ์, 2555 : 50-62) อันเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักนิติธรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ, 2555 : 1) เนื่องจากเจ้าพนักงานฯ ไม่ได้บังคับใช้กฎหมายเป็นไปเพื่อให้การใช้ถนนและทางเท้าเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม และเมื่อการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างไร้ประสิทธิภาพ ยิ่งเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่า การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานในช่วงต้นนั้น ยังไม่ได้รับใช้หรือบริการประชาชนส่วนรวมเท่าที่ควร (ชมภูนุช หุ่นนาค, 2560 : 139) ซึ่งให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติ และส่งผลให้ประชาชนได้รับความยากลำบากและอันตรายในการสัญจรและการดำเนินชีวิตประจำวัน สะท้อนให้เห็นถึงความหย่อนยานในการบังคับใช้กฎหมาย

ดังนั้น พฤติกรรมผู้กระทำละเมิด ประชาชน และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะ ล้วนแล้วแต่เป็นสาเหตุของการละเมิดพื้นที่ริมถนนและบนทางเท้าในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า ผู้กระทำละเมิดและประชาชนมีความตระหนักหรือรับรู้ถึงปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนครขอนแก่นหรือไม่ และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย มีความตระหนักหรือรับรู้ต่อปัญหาดังกล่าว และตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อจะได้ทราบถึงมุมมองของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาข้างต้น อันเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษามุมมองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ต่อการสงวนพื้นที่ริมถนนเพื่อการจอดรถ และการประกอบกิจการส่วนตัวรुक้าทางเท้า

2.2 เพื่อศึกษากลไกการจัดการปัญหาการสงวนพื้นที่ริมถนนเพื่อการจอดรถ และการประกอบกิจการส่วนตัวรुक้าทางเท้า ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทราบถึงมุมมองของประชาชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ต่อการสงวนพื้นที่ริมถนนเพื่อการจอดรถ และการประกอบกิจการส่วนตัวรुक้าทางเท้า อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

3.2 ทราบถึงกลไกการจัดการปัญหาการสงวนพื้นที่ริมถนนเพื่อการจอดรถ และการประกอบกิจการ ส่วนตัวรถกล้าทางเท้า ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไข ปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) ในการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอโดย การพรรณนาความที่ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) และการสังเคราะห์เนื้อหา(Synthesis) อันมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key Informants) ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการสุ่ม เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ตามความสมัครใจ ประกอบด้วย ผู้กระทำละเมิด ประชาชน เจ้าพนักงานจราจร และเจ้าพนักงานเทศกิจ ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 2 กลุ่ม คือ และมีรายละเอียดประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

กลุ่มแรก เป็นการสัมภาษณ์ผู้กระทำละเมิด และประชาชน โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ 2 ประเด็น ดังนี้ 1) ความตระหนักหรือรับรู้ต่อปัญหาการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะ ที่เกิดขึ้นในเขต เทศบาลนครขอนแก่น และ 2) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา

กลุ่มที่สอง เป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบ ได้แก่ สารวัตรตำรวจ และเจ้าพนักงาน จราจร และฝ่ายเทศกิจ เทศบาลนครขอนแก่นที่รับผิดชอบ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ และเจ้าพนักงานเทศ กิจ โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ 3 ประเด็น ดังนี้ 1) ความตระหนักหรือรับรู้ต่อปัญหาการละเมิดพื้นที่ริม ถนนและทางเท้าสาธารณะ ที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลนครขอนแก่น 2) ความตระหนักต่อการปฏิบัติหน้าที่ใน การจัดการปัญหา และ 3) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนแรก ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้กระทำละเมิด ในพื้นที่ที่มีการตั้งวางสิ่งของริมถนนและทางเท้าเป็นประจำ และ เลือกช่วงเวลาหลังจากที่พบการตั้งวางสิ่งของริมถนนและทางเท้าแล้ว แบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ คือ สัมภาษณ์ ในวันราชการ เวลา 09.00–12.00 น. ณ ถนนหน้าเมือง ถนนกลางเมือง ถนนรื่นรมย์ และถนนรื่นจิตร บริเวณ โดยรอบการประปาส่วนภูมิภาค จังหวัดขอนแก่น และ ณ ถนนศรีจันทร์ บริเวณด้านหน้าโรงพยาบาล ขอนแก่น

ส่วนที่สอง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน แบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ คือ สัมภาษณ์ในวัน ราชการ เวลา 17.00–19.00 น. ณ ถนนหน้าเมือง ถนนกลางเมือง ถนนรื่นรมย์ และถนนรื่นจิตร ซึ่งเป็น พื้นที่ที่มีการตั้งวางสิ่งของริมถนนและทางเท้าเป็นประจำ และสัมภาษณ์ในวันราชการ เวลา 11.00–13.00 น. และ 16.00–19.00 น. ณ ถนนศรีจันทร์ บริเวณด้านหน้าโรงพยาบาลขอนแก่น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่พบการตั้ง วางสิ่งของริมถนนและทางเท้าเป็นประจำ โดยช่วงเวลา 11.00–13.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ประชาชนซื้ออาหาร หรือใช้บริการ หน้าบริเวณโรงพยาบาลฯ และช่วงเวลา 16.00–19.00 น. เป็นช่วงวิฤติจราจร ซึ่งเป็นช่วง เวลาที่ประชาชนเดินทางกลับจากการทำงาน หรือไปรับบุตรหลานที่โรงเรียน ทำให้การจราจรในช่วงเวลานี้

ติดขัด รวมทั้งพื้นที่จุดนี้ เป็นแหล่งรวมร้านอาหาร และร้านค้าต่างๆ ที่ประชาชน โดยเฉพาะญาติผู้ป่วยที่โรงพยาบาลฯ ต้องออกมาซื้ออาหารหรือใช้บริการ

ส่วนสุดท้าย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบ ได้แก่ สารวัตรตำรวจ และเจ้าพนักงานจราจร โดยสัมภาษณ์ในวันราชการ เวลา 09.00–12.00 น. ณ สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น และฝ่ายเทศกิจ เทศบาลนครขอนแก่น ที่รับผิดชอบ ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายเทศกิจ และ เจ้าพนักงานเทศกิจ โดยสัมภาษณ์ในวันราชการ เวลา 09.00–12.00 น. ณ เทศบาลนครขอนแก่น

5. ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การขาดความตระหนักถึงสิทธิและบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน อันประกอบด้วย ผู้กระทำละเมิด ประชาชน และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ทั้งหมดรวมกันเป็นสาเหตุหลักของการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการอธิบายออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติแรก ผู้กระทำละเมิดขาดความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากผู้กระทำละเมิด มีความคิดเห็นว่า เมื่อถนนและทางเท้าเป็นพื้นที่สาธารณะ ตนจึงมีสิทธิที่จะสงวนพื้นที่ในการจอดรถและตั้งวางร้านค้ารถกล้าทางเท้า เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือประโยชน์ในเชิงธุรกิจ เป็นเหตุให้ประชาชนไม่สามารถใช้ถนนและทางเท้าในการสัญจรตามปกติได้ เมื่อการกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น การกระทำนั้นย่อมเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น อันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ และ พ.ร.บ. รักษาความสะอาดฯ ตามลำดับ และเป็นการใช้สิทธิเกินส่วน อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 421 อีกประการหนึ่งด้วย เมื่อผู้กระทำละเมิดใช้ถนนและทางเท้าที่เป็นพื้นที่ส่วนกลางเสมือนพื้นที่ส่วนบุคคล จึงเป็นการแสดงความเป็นเจ้าพื้นที่ส่วนกลางของอย่างชัดเจน ซึ่งให้เห็นว่า ผู้กระทำละเมิดขาดจิตสาธารณะหรือขาดความรับผิดชอบต่อสังคม อันเป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความลำบากในการสัญจร และการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ เมื่อประชาชนอยู่ในฐานะพลเมืองของประเทศ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ที่บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทยต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยไม่กระทำการที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นและต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด การที่ผู้กระทำละเมิดกระทำการละเมิดสิทธิของผู้อื่น จึงสะท้อนให้เห็นว่า ผู้กระทำละเมิดขาดความตระหนักถึงหน้าที่ของตน

มิติที่สอง ประชาชนขาดความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า แม้นตนจะรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และได้รับผลกระทบจากการละเมิดดังกล่าว แต่เลือกที่จะเพิกเฉย ไม่แจ้งหรือร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพราะมีความคิดเห็นว่า การละเมิดข้างต้นไม่ได้ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อตนเอง อีกทั้งการแจ้งหรือร้องเรียนปัญหาคงไม่เกิดประโยชน์อันใด เพราะที่ผ่านมายังพบเห็นปัญหานี้มาโดยตลอด จึงกลายเป็นความชินชากับการพบเห็นการกระทำผิดที่เกิดขึ้นในสังคม ดังที่ประชาชนกล่าวว่า “...เวลามาซื้อของแถวนี้ ก็พบเห็นการตั้งวางสิ่งของกีดขวางบนถนนและทางเท้ามาโดยตลอด หากไม่มีที่จอดรถ ผมก็จะไป จอดไกลๆ แล้วจึงเดินมาแถวนี้แทน...” ซึ่งความชินชากับการพบเห็นการกระทำผิด เป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนให้พบเห็นการละเมิดพื้นที่

ริมถนนและทางเท้าในปัจจุบัน ทั้งนี้ เมื่อประชาชนเป็นผู้เสียหายจากการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้า แต่ไม่แจ้งหรือร้องเรียนปัญหาดังกล่าวต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือฟ้องร้องหน่วยงานราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่น เมื่อหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นละเว้นการกระทำตามกฎหมาย เนื่องจากไม่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการใช้ถนนและทางเท้าสาธารณะ อันเป็นการรับใช้หรือบริการประชาชน ซึ่งตนมีสิทธิที่จะติดตาม เร่งรัด หรือฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ แต่ไม่ใช่สิทธิที่ตนมีในการกระทำการเหล่านั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนไม่ตระหนักถึงสิทธิของตนเองตามที่รัฐธรรมนูญ รวมถึงไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตนตามรัฐธรรมนูญเช่นกัน กล่าวคือ เมื่อประชาชนมีหน้าที่ช่วยเหลือราชการ ด้วยการเป็นหูเป็นตาในการดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง แต่กลับไม่ได้กระทำการดังกล่าว ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนไม่ตระหนักถึงหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน

ในขณะเดียวกัน มีเพียงประชาชนส่วนน้อยที่ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ด้วยการแจ้งหรือร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ เนื่องจากการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าในข้างต้นส่งผลกระทบต่อตนเองเป็นอย่างมาก และมากกว่าสองในสามของจำนวนประชาชนกลุ่มนี้เป็นผู้พิการที่มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตมากกว่าประชาชนทั่วไป ด้วยความบกพร่องด้านร่างกาย เช่น การเคลื่อนไหว หรือการมองเห็น แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่ได้แจ้งหรือร้องเรียนกลับยังไม่ได้รับการแก้ไข จึงมีความคิดว่าตนถูกลิดรอนสิทธิ และมีทัศนคติในแง่ลบต่อพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย 2 ประการ ดังนี้ ประการแรก เจ้าพนักงานของรัฐมองว่า ผู้พิการเป็นพลเมืองชั้นสอง เนื่องจากภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้พิการเสมอภาคเท่ากับบุคคลทั่วไป ในการเข้าถึงหรือใช้บริการสาธารณะ ดังที่ประชาชนผู้ถูกระงับการละเมิดกล่าวว่า “...ในหลายพื้นที่ที่ไม่มีเบรลล์ลือก็ เป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของคนตาบอดอยู่แล้ว ข้าร้ายยังมีการตั้งวางสิ่งของกีดขวางถนนหรือร้านค้ากีดขวางทางเท้าอีก คุณคิดว่าผมจะดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไร...” และประการที่สอง เจ้าพนักงานของรัฐละเว้นต่อการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เนื่องจากประชาชนผู้ถูกระงับการละเมิดอยู่ในฐานะเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และได้แจ้งหรือร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ แต่เจ้าพนักงานไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดการปัญหาที่ได้แจ้งหรือร้องเรียน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนกลุ่มนี้ได้ทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองของประเทศ ด้วยการเป็นหูเป็นตาให้ราชการ และช่วยดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทั้งยังได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ ภาครัฐควรจัดให้มีการณรงค์คืนพื้นที่ให้ผู้ใช้นถนนและทางเท้า และดูแลถนนและทางเท้าในพื้นที่จุดอ่อนผันให้มากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนส่วนน้อยมีความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน

มิติสุดท้าย เจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมายขาดความตระหนักถึงการบังคับใช้กฎหมายเนื่องจากเจ้าพนักงานจราจรและเจ้าพนักงานเทศกิจ อยู่ในฐานะผู้ใช้อำนาจในการบังคับใช้กฎหมายแทนรัฐ อันเป็นการจัดบริการสาธารณะในระดับท้องถิ่น เพื่อรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน แต่เจ้าพนักงานฯ ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยไม่ได้คุ้มครองสิทธิของประชาชนให้เป็นไปอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และมีความคิดเห็นต่อการละเมิดพื้นที่ริมถนนและทางเท้าที่เกิดขึ้นว่า แม้ปัญหาที่เกิดขึ้น

เป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง แต่ก็ยังไม่ใช่ปัญหาสำคัญเร่งด่วน เพราะจากการออกตรวจพื้นที่ประจำวันพบ ปัญหาเพียงเล็กน้อย และการแจ้งหรือร้องเรียนปัญหาดังกล่าวมายังหน่วยงานก็มีจำนวนเล็กน้อยเช่นกัน ซึ่ง หากมีการร้องเรียนมายังหน่วยงาน เจ้าพนักงานฯ จะดำเนินการออกตรวจพื้นที่ที่ได้รับแจ้งหรือร้องเรียน ปัญหาอย่างรวดเร็ว ซึ่งในการจัดการปัญหานั้น ต้องเป็นไปตามขั้นตอนที่ พ.ร.บ. จราจรทางบกฯ และ พ.ร.บ. รักษาความสะอาดฯ กำหนด กล่าวคือ เจ้าพนักงานฯ ต้องตักเตือนหรือสั่งให้ผู้กระทำละเมิดพื้นที่ริมถนน และทางเท้า รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของที่เปื้อนวัตถุแห่งการกระทำละเมิดเป็นอันดับแรก ถ้าผู้นั้นยินยอม ปฏิบัติตามให้คดีเป็นอันสิ้นสุด แต่หากผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม เจ้าพนักงานฯ จึงจะสามารถยึดสิ่งของที่เปื้อนวัตถุ ในการกระทำละเมิดและเปรียบเทียบปรับเป็นลำดับต่อไป และหากพบการกระทำละเมิดซ้ำ เจ้าพนักงานฯ ไม่มีอำนาจที่จะทำอะไรนอกเหนือไปจากนี้ ดังเช่นที่หัวหน้าฝ่ายเทศกิจกล่าวว่า “...เมื่อพบการกระทำ ความผิดซ้ำ เจ้าพนักงานฯ ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติไว้เหมือนที่ผ่านมา...” ทั้งนี้ เจ้าพนักงานฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้ว่า ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องให้ความสำคัญกับปัญหานี้ ให้มากขึ้น และควรพัฒนาประชาชนให้มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้นเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำละเมิด พบว่า เจ้าพนักงานฯ ไม่ให้ความสำคัญในการ ปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ที่ผ่านมาตนสามารถตั้งวางสิ่งของบนทางเท้ามาโดยตลอด และแม้จะมีการปฏิบัติหน้าที่ แต่ก็ยังไม่ถึงขั้นเป็นประจำทุกวัน แสดงให้เห็นว่า เจ้าพนักงานฯ ละเว้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย อันเป็นการขาดธรรมาภิบาลในการบังคับใช้กฎหมาย และแม้จะมีการเปรียบเทียบปรับจริง แต่ก็มีโทษปรับ เพียงเล็กน้อย ซึ่งการละเว้นต่อการปฏิบัติหน้าที่และโทษปรับที่เบาบาง ล้วนมีส่วนช่วยสนับสนุนให้ตนกลับไปกระทำละเมิดซ้ำ ซึ่งให้เห็นว่า เจ้าพนักงานฯ ไม่ได้ทำหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ กฎหมาย เพื่อบริการหรือรับใช้ประชาชน และรักษาหรือสงวนไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ ซึ่งขัดกับบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้เจ้าพนักงานฯ ต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และการกระทำของเจ้าพนักงานฯ ย่อมเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย อันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 สะท้อนให้เห็นว่า เจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมายยังขาดความ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตน

การขาดความตระหนักถึงสิทธิและบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ทั้งผู้กระทำละเมิด ประชาชนส่วน ใหญ่ และเจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ส่งผลให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนต้องกลายเป็นผู้เคราะห์ ร้ายที่ต้องรับกรรมจากการกระทำละเมิดของบุคคลผู้ซึ่งไร้ความรับผิดชอบต่อสังคม

6. อภิปรายผลการวิจัย

การขาดความตระหนักถึงสิทธิและบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ทั้งผู้กระทำละเมิด ประชาชน และ เจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย เป็นสาเหตุของการละเมิดสิทธิของผู้อื่นที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งในปัจจุบัน การละเมิดสิทธิของผู้อื่นเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย และเป็นเรื่องที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป เช่น การฉกฉวย พื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะมาเป็นของตน ด้วยการสงวนพื้นที่ริมถนนเพื่อการจอดรถและการตั้งร้าน ค้ารुक้าทางเท้า

เมื่อประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน เป็นเหตุให้ประชาชนต้องใช้สิทธิและเสรีภาพควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม หากผู้ใดไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดกับหลักการของรัฐธรรมนูญ และเมื่อใดที่สังคมไทยปราศจากประชาชนที่ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ด้วยการใช้พื้นที่สาธารณะเสมือนพื้นที่ส่วนบุคคล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความพึงพอใจของตนเป็นหลัก ตลอดจนการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ย่อมเป็นเหตุให้สังคมไทยเต็มไปด้วยพลเมืองที่ไม่เคารพกฎหมายและไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร เจียรประดิษฐ์ (2557 : 72) ที่กล่าวว่า การใช้บริการสาธารณะของรัฐ ไม่ได้มีค่าใช้จ่ายในรูปของตัวเงิน หากแต่อยู่ในรูปของการปฏิบัติตามกฎหมายและเคารพสิทธิของผู้อื่น ซึ่งการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่เคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้บริการสาธารณะ เป็นการเอาใจเปรียบผู้อื่นที่มีสิทธิในการใช้หรือเข้าถึงบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียมกัน การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการกระทำของกามฝากสังคม (Free rider) เป็นเหตุให้รัฐและสังคมเสียผลประโยชน์ ส่งผลให้สังคมเต็มไปด้วยผู้ที่แสวงหาประโยชน์จากผู้อื่นและสังคม โดยขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

การที่ประชาชนรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และได้รับผลกระทบจากการละเมิดในข้างต้น แต่เลือกที่จะเพิกเฉย ไม่แจ้งหรือร้องเรียนปัญหาดังกล่าวต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนมีมุมมองว่าการกระทำผิดเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเป็นเรื่องปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ เพราะการกระทำดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อตนเอง จึงเพิกเฉยต่อการกระทำผิดที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร เจียรประดิษฐ์ (2557 : 73) ที่อธิบายว่า ด้วยบุคลิกของคนไทยที่ไม่ชอบการเผชิญหน้า เมื่อพบการละเมิดสิทธิเกิดขึ้นก็มักจะนิ่งเฉย เพราะมีความคิดเห็นว่า การถูกละเมิดสิทธิเป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งเห็นว่าประชาชนเกิดความซาบซึ้งต่อการละเมิดกฎหมายในสังคม และมีส่วนสนับสนุนให้การกระทำผิดยังคงอยู่

ยิ่งไปกว่านั้น การที่หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นมีอัตราขณะคดีพิพาททางปกครองสูงกว่าประชาชน (กรุงเทพมหานคร, 2556 : 1) ยังตอกย้ำให้เห็นว่า รัฐไม่ได้มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการใช้ถนนและทางเท้าสาธารณะของประชาชนอย่างที่ควรเป็นตามที่รัฐธรรมนูญฯ บัญญัติไว้ ส่งผลให้ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม ประชาชนจึงมีความคิดเห็นว่า ตนเป็นเพียงประชาชนผู้ไร้สิทธิไร้เสียงในสังคมนี้ และเลือกที่จะเพิกเฉยต่อการดำเนินการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นต่อศาลปกครอง ทั้งนี้จึงเป็นเหตุให้สังคมวุ่นวาย แตกแยก ขาดระเบียบวินัย และประเทศไทยจะห่างไกลจากคำว่าสังคมประชาธิปไตยในที่สุด

การที่ประชาชนกล้าฉกฉวยพื้นที่ริมถนนและทางเท้าสาธารณะมาเป็นของตน ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยประชาชนที่เอาใจเปรียบผู้อื่น จนส่งผลกระทบให้กฎหมายหรือกฎระเบียบของบ้านเมืองไม่มีความศักดิ์สิทธิ์อีกต่อไป เมื่อใดที่กฎหมายไร้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ ท้ายที่สุดสังคมไทยจะขาดบรรทัดฐานทางสังคมที่ดีงาม กลายเป็นสังคมที่ไร้ระเบียบวินัยในอนาคต ส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นสังคมที่ไร้ซึ่งความสงบสุข อันเปรียบเสมือนการเป็นมะเร็งร้ายที่อาจลุกลามจนไม่อาจรักษาให้หายได้

ถึงเวลาแล้วที่ภาครัฐต้องรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน และควรปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของชมภูณัฐ หุ่นนาค (2560 : 139) ที่กล่าวว่า เจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมายต้องอยู่เคียงข้างประชาชน โดยมุ่งรับใช้หรือบริการประชาชน ด้วยการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

ให้กับประชาชนทุกคน อันเป็นประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์สูงสุดต่อสังคม และทำให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นสังคมแห่งประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ภาครัฐควรจัดอบรม เพื่อมุ่งสร้างความเข้าใจแก่เจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ให้ตระหนักถึงการปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย ในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน

7.1.2 ภาครัฐควรรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและบทบาทหน้าที่ของตน

7.1.3 ภาครัฐควรจัดให้มีการรณรงค์คืนพื้นที่ให้ผู้ใช้นถนนและทางเท้า และดูแลพื้นที่ดังกล่าว ในเขตพื้นที่จุดผ่อนผันให้มากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน

7.1.4 ภาครัฐควรลงทุนและจัดหาพื้นที่ในการจอดรถสำหรับสาธารณะชน (Public parking space) เพื่อลดปัญหาพื้นที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 เจ้าพนักงานของรัฐผู้บังคับใช้กฎหมาย ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับ ในกรณีที่มีการพบการกระทำความผิดซ้ำ เป็นประเด็นที่ควรศึกษาต่อไป เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงาน เป็นไปเพื่อรักษาและสงวนไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ อันเป็นประโยชน์สูงสุดในสังคม

8. เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. (2556). ศาลปกครองชี้พิพาทบางคดีรัฐไม่ควรอุทธรณ์. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/523668>

กิตติมา รัชนิภาภรณ์. (2553). แนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะของทางราชการ: กรณีศึกษาผู้บุกรุกที่ดินของโรงเรียนวัดบุญญราศี ตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

เกรียงไกร เจียรประดิษฐ์. (2557). ปราบกฏการณ์ชาชินต่อการละเมิดกฎหมาย. วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน. 7(2). 72-73.

ชมภูนุช หุ่นนาค. (2560). การบริการสาธารณะใหม่เพื่อรับใช้พลเมือง. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 19(1). 125-139.

- ทศพล ทรศนกุลพันธ์. (2555). ทำไมคนไทยไม่เคารพกฎหมาย. **วารสารนิติสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. 5(1). 50-62.
- มาลินี เจริญนุ้ม. (2552). **แนวทางการออกแบบและบริหารจัดการโครงการทวณเข้าสู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อลดปัญหาการรุกร้าพื้นที่ส่วนกลาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). **หลักการมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2562. จาก http://www2.opdc.go.th/content.php?menu_id=5&content_id=2442
- สุภิตย์ เกลี้ยงสง. (2551). **ปัญหาการใช้สิทธิเป็นเหตุให้เจ้าของอสังหาริมทรัพย์เสียหายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1337**. วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยคามกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุฒ คณบดีวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กิตติบดี ไยพูล คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจน ดร.ศักดา วัตตะธรรม ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค 4 ผู้ให้ความรู้ โอกาส ตลอดจนระยะเวลาการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวและผู้มีพระคุณทุกท่าน รวมถึงเพื่อนร่วมงานและเพื่อนสนิท ผู้ให้การสนับสนุนผู้วิจัยในทุกๆ ด้าน จนประสบความสำเร็จในวันนี้